VIIKONVAIHDE

PASSIPAIKALLA

Tilasto on armoton

Koska filosofi **Pekka Himasen** (kat.) toimeksianto pääministeriltä ei sallinut lausua lopullista totuutta Suomen työttömyydestä, joudumme edelleen turvautumaan Tilastokeskuksen ja työministeriön lukuihin. Ne kertovat yhtä pitävästi, että työttömyys on vuodessa kasvanut 30 000 henkilöllä eli yhden prosenttiyksikön.

Numerot kertovat myös, että työttömyysjaksojen kesto on pidentynyt vuodessa viikolla. Se viikko maksaa valtiolle pelkästään työmarkkinatukena 130,8 miljoonaa euroa vuodessa.

Nuorison työttömyys on edelleen kasvussa. Työministeri **Lauri Ihalaisen** (sd.) kaksi kuukautta voimassa ollut nuorison yhteiskuntatakuu ei siis ole saanut kovin hyvää starttia.

Aivan armottomasti Tilastokeskus todistaa, että opintoaikojen lyhentämisen ja eläkeiän nostamisen vaikutus huoltosuhteeseen ja samalla kuuluisaan kestävyysvajeeseen on hyttysen pissa Itämeressä. Tuskin on valtiosihteeri **Raimo Sailas** saateltu eläkkeelle, kun kaikki hänen totuutensa kaatuvat.

Ammattilaiset hiljaa

Eduskunnassa tilastoihin suhtaudutaan perinteisesti epäluuloisesti. Alan ammattilaisia lienee vain kaksi. Hekin varovat tuomasta tietämystään liikaa esiin.

Taloustutkimus Oy:n perustaja ja omistaja **Eero Lehti** (kok.) käyttää usein älyllisen virkeitä puheenvuoroja, joissa hallituksen esitykset revitään käytännön yrittäjän kokemuksella silpuksi. Tietenkin Lehti aina äänestää hallituksen puolesta.

Sapattilomalta eduskuntaan palannut tilastotieteen lisensiaatti **Osmo Soininvaara** (vihr.) ei tällä kaudella salissa viihdy. Omilla blogeillaan hän katsoo pitävänsä keskustelun tason korkeampana.

Itä-Suomen ilo ja riemu?

Useimmiten kansanedustajat pahoinpitelevät tilastoja ja tutkimuksia. Esimerkiksi **Tuija Brax** (vihr.) selitti vaalilain yhteydessä, että **Sami Borgin** tutkimusten mukaan Itä-Suomen heikko äänestysprosentti johtuu pienistä vaalipiireistä. Itä-Suomen uusissa suurissa vaalipiireissä on Braxin mukaan ilo ja riemu mennä äänestämään.

Sami Borg on saattanut jotain tuohon suuntaan tokaista. Se ei kuitenkaan selitä Helsingin ja Vantaan lähiöiden ennätysmatalia äänestysprosentteja, koska vaalipiirit ovat jättisuuria.

Lähes poikkeuksetta Itä-Suomesta valitut kansanedustajat paheksuivat uutta vaalipiirijakoa, joka yleisesti työnnettiin vihreiden piikkiin. Kokoomuksen iisalmelainen **Markku Eestilä** sentään kehotti kotiseutua murehtivia kollegoitaan ajattelemaan laajempia kokonaisuuksia.

Kymen **Reijo Tossavainen** (ps.) totesi kymenlaaksolaisten suuntautuvan Helsinkiin tai Päijät-Hämeeseen. Eteläkarjalaisillakaan ei ole savolaisten kanssa mitään tekemistä. Imatran **Jukka Kärnä** (sd.) ihmetteli joutuvansa vaalimatkoilla Pieksämäelle ja kummallisiin pakkoihin, joista ei pääse yöksi kotiin.

Alueväki hupenemassa

Monessa maassa parlamentti jakaantuu kahteen kamariin, joista toinen edustaa alueita ja toinen puolueita. Suomessa tehtiin 1906 historiallinen kompromissi yhdistämällä nämä periaatteet. Näin vältettiin pattitilanne, joka nykyisin vallitsee esimerkiksi Yhdysvalloissa ja Italiassa.

Alueellinen edustavuus turvattiin pienehköillä vaalipiireillä, joista monet olivat 6–10 edustajan suuruisia. Kukaan ei protestoinut. Nykyisten vihreiden kaukainen esi-isä nuorsuomalaiset kuvitteli helposti nousevansa Suomen suurimmaksi puolueeksi.

Vähitellen on ruvettu tuijottamaan vain poliittista suhteellisuutta. Huippu on viime vaalikauden lakiyritys, jonka SDP onneksi hallitusneuvotteluissa jämerästi torjui. **Raimo Piiraisen** (sd.) murjaisun mukaan vaalituloksen laskeminen olisi sillä pelillä kestänyt viikon.

Keskusta on perinteisesti ollut alueiden puolue ja niihin turvautunut. **Tapani Töllin** (kesk.) ja **Markus Lohen** (kesk.) vastalauseessa alueiden puolustaminen kuului.

Yhtenäinen keskusta ei kuitenkaan enää ole. Esimerkiksi maatalousvaliokunnan puheenjohtaja **Jari Leppä** (kesk.) puolusti kaatunutta yritystä hehkuvasti kuin olisi vihreiden puoluetoimiston lunttaa lukenut.

PEKKA ALAROTU

VIIKON VÄRSSY

Mummo ja vaari korollassa
nyt linja-autoa oottamassa
hartain mielin aamusta asti
on tulossa oikein arvolasti

Koitti vihdoin päivä soma
Saaran, Jessen hiihtoloma
ihanat halit ja rutistukset
vaari nostaa katolle sukset

Auto halkoo lumisia metsiä
nyt ei sanoja tarvi etsiä
matka, juttu, hyvin luistaa
pihan Pörri lapset muistaa

Vaari kokee verkkoa jäällä
nauraa, onko ketään täällä
jo kohta tuntuu kalan potku
suuri matikka ja aika sotku

Mummo hokee, syö ja juo
miltäs maistuu tää ja tuo
paino tuntuu silmäluomen
unen kultaa hyvä huomen

Vaari puita uuniin kerää
Pörri, Saara, Jesse herää
toinen lomapäivä eessä
mummon silmä ilon veessä

JUHA AALTOILA

MT 50 VUOTTA SITTEN – LA 2.3.

Kylvösiemeniä ostettava 40 milj. nmk:n arvosta

Noin 40 milj. kiloa siemenviljaa on tähän mennessä ostettu ulkomailta ja noin 10 milj. kiloa on saapunut jo maahan. Ulkomaisen siemenviljan osuus on täten noin 20 prosenttia kevätviljojen koko kylvöpinta-alasta, joka on noin 900 000 hehtaaria. Siemenviljan ostot merkitsevät maanviljelijöille normaalisadon vuosina noin 10 milj. nmk:n menoerää, mutta tänä vuonna ostot tekevät noin 40 milj. nmk, kertoi Kylvösiemenliiton toimitusjohtaja Runar Schildt.

Lappeenrannan teatterinjohtaja trimmaa sisältöä uutta taloa varten

Näyttelijäjoukkueen onnistuminen ei aina edellytä kalleimpia ja kuuluisimpia pelaajia, kertoo taiteilijoistaan ylpeä Jari Juutinen.

Teatterinjohtaja Jari Juutinen on huolissaan konservatiivisuuden kasvusta Suomessa.

LAPPEENRANTA (MT)
Keskikokoisen teatterin vahvuuksia ovat nopea reagoiminen ja ihmisten tunteminen nimeltä.

”12–15 näyttelijästä muodostuu aidosti joukkue”, Lappeenrannan kaupunginteatteria johtava **Jari Juutinen** kertoo.

Terve joukkue ei välttämättä koostu kalleimmista ja kuuluisimmista, mutta kestää hyvin vaihtuvuutta.

Juutisen iloksi Lappeenranta vetää puoleensa koulutettua väkeä.

”Näyttelijöistä 90 prosenttia on saanut alan koulutuksen. Monessa saman kokoisessa teatterissa osuus on 30 prosentin luokkaa tai alle.”

Toisella puolella keskikokoisen teatterin vaakaa painavat tiukentuva talous ja teatterin henkilöityminen johtajaan.

”Kun on teatterin kasvot, saa aika paljon paskaakin niskaan. Mutta taiteen täytyykin herättää keskustelua.”

Lappeenranta saa kiitosta siitä, että isoja leikkauksia määrärahoihin ei ole tehty kerralla.

Etappina uusi teatteritalo

Juutinen tuli Lappeenrantaan Lahdesta, teatteri Vanha Jukosta, jota hän oli perustamassa. Hän on johtanut Lappeenrannan kaupunginteatteria viisi vuotta.

”Liian kauan.”

Tarkoituksena on silti viipyä vielä pari vuotta, kovasti odotetun uuden teatteritalon valmistumiseen asti.

”Vuonna 2015 teatterin ja sisällön on oltava huippukunnossa ottamassa uusi tila haltuun.”

Johtajana 50 hengen teatterissa Juutinen toimii esimiehenä, markkinoi, hoitaa yhteyksiä mediaan ja ohjaa.

”Koen olevani enemmän valmentaja, parasta teatterissa on yhdessä tekemisen meininki.”

Parhaillaan hän ohjaa lapsille suunnattua Marjatan satuhetkeä sekä Sad songs from the heart of Europe -monologia. Myrskyluodon Maijan hän ohjasi yhdessä vierailevan **Ilari Nummen** kanssa.

Konservatiivisuus kasvussa

Juutisen suurin ammatillinen huoli on Suomessa vellova harrastajamaisuuden ja viihteen ihannointi.

”Suuri yleisö haluaa sitä. Suomalainen teatteri on luisumassa suuntaan, jossa taide toteutuu yhä huonommin.”

Hänen mielestään teatteria pitää tehdä katsojalle, mutta yleinen mielipide ei saa rajoittaa tekemistä.

Rajoittuneisuutta näkyy Juutisen mielestä jo. Yleinen ilmapiiri muuttuu konservatiivisempaan ja suvaitsemattomampaan suuntaan.

”Se, mitä näyttämöllä saa tehdä, käy kapeammaksi. Esimerkiksi alastomuus on nykyisin iso riski. Takavuosina katsojat peruivat lippuja kuultuaan, että lavalla vilahti dildo (intiimialueen hieromasauva).”

Lappeenranta ei ole sen kummempi ympäristö kuin mikään muukaan. ”Tämä on Suomi.”

Muutenkin Juutinen vierastaa teatterien luokittelua ”maakunnateattereiksi”.

”Se on halventava nimitys. Ikään kuin oikeaa teatteria tehtäisiin vain Helsingissä. Sijainti pääkaupunkiseudulla ei takaa mitään.”

Ihmiset samoja kaikkialla

Juutinen ei näe teatterin paikallisuutta varsinaisena itseisarvona.

”Ihmiset peilaavat teatteria kokemustensa kautta. Suomalaisilla on aika samat kokemukset elämästä idässä ja lännessä.”

Eteläkarjalaisuus on Juutisen aikana näkynyt muutamina paikallisina esityksinä, joidenkin kohtausten sijoittamisena Lappeenrantaan ja mie-siemurteen käyttönä silloin tällöin.

Teatteri on vieraillut muun muassa Tampereella, Helsingissä ja Petroskoissa. Maakuntaan näytöksiä ei ole viety.

TERHI TORIKKA

TEATTERI

Noin 30 000 katsojaa vuodessa

Lappeenrannan kaupunginteatterissa käy noin 30 000 katsojaa vuodessa.
Ohjelmistossa on vuosittain noin seitsemän näytelmää ja yksi kesäteatteri.
Jukola-salissa on vajaat 400 paikkaa ja Veeran kammarissa noin 80 paikkaa.
Vuosibudjetti noin 3,5 miljoonaa euroa.
Teatterin vahvuus keskimäärin 51 henkilötyövuotta.
Kevään ohjelmistossa Myrskyluodon Maija, Humiseva Harju, Sad songs from the heart of Europe ja Marjatan satuhetki.

KÄYDÄÄN TEATTERISSA

Myrskyluodon Maijan merellinen tunnelma välittyy onnistuneesti katsomoon.

KOMMENTTI

Väkevä musikaali

Lappeenrannan teatterin Myrskyluodon Maija -musikaali on ansiokas tulkinta tutusta klassikosta.

Maijan elämää, kasvutarinaa ja tunteiden vuoristorataa läheltä tarkastelevassa esityksessä ei ole mitään liikaa.

Pääroolissa **Liisa Sofia Pöntinen** välittää sykähdyttävästi luodolla eläneen naisen sielunmaisemaa laululla, ilmein ja elein.

Pelko, onni ja suru tuntuvat katsomon takariviin asti. Ne koskettavat niin, että jotkin laulut ja kohtaukset nousevat mieleen vielä pitkään esityksen jälkeen.

Hienon roolityön tekee myös moni muu.

Vieraileva näyttelijä **Antti Jaakola** hurmaa työteliäänä ja turvallisena Jannena. Teatterin oma näyttelijä **Marja-Liisa Ketola** taas nostaa hymyn huulille rempseänä Valborg-kummina.

Yhteistyö Lappeenrannan musiikkiopiston kanssa tuo ammattilaisten rinnalle onnistumaan joukon raikkaita nuoria lahjakkuuksia.

Kehuja ansaitsee myös lavastus, joka välittää hienosti tuulisen luodon karun kaunista tunnelmaa.

TERHI TORIKKA

Myrskyluodon Maijaa esitetään Lappeenrannassa vielä kymmenen kertaa. Viimeinen esitys on 25.4.

”Roolihahmoni uskaltaa juurtua omaan elämäänsä”

ARI NAKARI

Liisa Sofia Pöntiselle taiteen tekeminen on elämäntapa. Tänä keväänä hänet nähdään sekä musikaalissa Myrskyluodon Maijana että monologin pääroolissa.

LAPPEENRANTA (MT)
Lappeenrannan kaupunginteatterin kuluvan kauden suurimman tuotannon, Myrskyluodon Maijan, pääroolissa nähdään 25-vuotias näyttelijä **Liisa Sofia Pöntinen**.

Seinäjokelaissyntyinen Pöntinen tuli töihin Lappeenrantaan runsas vuosi sitten.

Itärajalle nuoren teatteritaiteen maisterin houkutti muuallekin kiirinyt hyvä henki.

”Täällä ollaan kiinni aiheessa ja vastuuta saa, jos haluaa.”

Monologi toteuttaa haaveen

Pöntinen on ehtinyt olla mukana jo muun muassa Kuningatar K:ssa ja Dogvillessä ennen Myrskyluodon Maijaa.

Pian ensi-iltansa saa **Kristian Smedsin** monologi Sad songs from the heart of Europe.

Se on näyttelijälle yhden haaveen täyttymys.

”Halusin tehdä jotain omaa, ja sain. Tätä on saanut harjoitella pitkään, ei ole tarvinnut tehtailla.”

Haaveena on vielä päästä monologin kanssa kiertueelle. ”Tämä on ihana esitys, oikeaa teatteria.”

Esitys on ainutkertainen

Näyttelijän työ on vaativaa. Päivät ovat pitkiä, ja kuusipäiväisen viikon aikana saatetaan esittää ainakin kahta roolia ja harjoitella kolmatta.

”Ei tätä jaksaisi, jos tätä ei rakastaisi. Taide on elämäntapakysymys.”

Kaikki harjoitus tähtää esitykseen.

”Esitys on aina ainutkertainen. Lavalle on mentävä kuin viimeistä päivää.”

Juuri ainutkertaisuus ja läsnäolo erottavat teatterin elokuvasta ja televisiosta.

”Teatterissa on tapahduttava jotakin niin vetovoimaista, että se voittaa kotiin jäämisen.”

Maija selviää

Myrskyluodon Maijan nimirooliin Pöntinen valmistautui muun muassa kirjan ja laulujen kautta.

Roolin tärkein viesti näyttelijälle on olla ihmisenä rohkea ja jaksaa jatkaa koettelemuksista huolimatta.

”Maijan maailma on hyvin maanläheinen. Se ei ole pelkästään hyvä. Onnea ei jaeta tasapuolisesti.”

Näytelmä sijoittuu 1800-luvun lopulle, mutta Pöntinen kokee tekevänsä modernia naiskuvaa.

”Teen ihmistä, joka uskaltaa juurtua omaan elämäänsä, vaikka myrskyt riehuvat.”